

Choroba pęcherzykowa świń (SVD)

Choroba pęcherzykowa świń (SVD - *Swine vesicular disease*) jest zaraźliwą chorobą zakaźną świń, wywołaną przez wirus z rodzaju *Enterovirus*, należący do rodziny *Picornaviridae*. Jedynym naturalnym gospodarzem wirusa są **świnie**.

SVD ma **duże znaczenie w diagnostyce różnicowej pryszczycy** (foot and mouth disease - FMD), ponieważ objawy kliniczne SVD są bardzo podobne do objawów ww. choroby. Oznacza to, że SVD do czasu potwierdzenia badaniami wymaga zastosowania środków takich jak dla pryszczycy. Pryszczycy z kolei ma duże znaczenie dla produkcji zwierząt (duża śmiertelność, ograniczenia w przemieszczaniu zwierząt oraz produktów pochodzących od tych zwierząt zarówno w ramach eksportu, jak i handlu).

Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie SVD, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia lub życia.

Źródła zakażenia

Najczęstszym źródłem zakażenia są inne, zakażone zwierzęta lub kontakt z ich wydaliniami (np. w pojazdach lub pomieszczeniach), a także skażone produkty pochodzenia zwierzęcego (np. zlewki pozyskane z zakażonych zwierząt).

Przemieszczanie zwierząt zakażonych subklinicznie jest najczęstszym sposobem wniknięcia SVD do stada, dlatego też należy pamiętać, żeby zwierzęta wprowadzane do stada pochodziły z wiadomego źródła i były zaopatrzone w świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny.

Przebieg choroby i objawy kliniczne

SVD może mieć przebieg subkliniczny, łagodny lub ciężki. Przebieg choroby zależy od szczepu wirusa, wieku świń, drogi wniknięcia i dawki wirusa oraz warunków, w których utrzymywane są świnie.

Okres inkubacji choroby pęcherzykowej trwa zwykle od 2 dni do 7 dni i zależy od dawki wirusa i drogi zakażenia. Charakterystycznym objawem klinicznym są pęcherze pojawiające się na tarczy ryja, w okolicach jamy ustnej, na koronkach i piętках racic, w obrębie szpary międzyracicowej, jak również na skórze śródstopia i śródreżca. U loch prośnych, oproszonych oraz tuczników występują objawy nerwowe, takie jak ruchy menażowe. Chore zwierzęta atakują i gryzą przeszkody. Dochodzi do wiosłowania i porażenia kończyn, które często prowadzi do śmierci osobnika. Wzrasta temperatura ciała świni do 39,8-42°C. U loch będących w ciąży wielokrotnie dochodzi do ronień.

Występowanie SVD w Polsce i na świecie

Ostatni przypadek SVD w Polsce stwierdzono w 1972 r. Ogniska zostały opisane jako mniej ciężkie lub bez objawów klinicznych. Zakażenie zostało natomiast wykryte podczas badania próbek w ramach programu nadzoru serologicznego lub dla potrzeb certyfikacji eksportowej.

Aktualne informacje dotyczące występowania SVD na świecie są dostępne na [stronie OIE](#).

Monitoring i zwalczanie SVD

W Polsce w populacji zwierząt wrażliwych prowadzony jest:

- monitoring bierny - zgodnie z [ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz](#)

[zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt](#) podejrzenie wystąpienia SVD u zwierząt wrażliwych musi być zgłoszone do powiatowego lekarza weterynarii, który podejmuje odpowiednie działania mające potwierdzić lub wykluczyć chorobę;

- monitoring czynny - polega na badaniu odpowiedniej liczby próbek od żywych świń na obszarze każdego powiatu (w Polsce badaniu podlega 10 sztuk świń/powiat/rok).

Choroba nie podlega leczeniu. Zwalczenie SVD w stadzie polega na zabiciu świń w ognisku choroby i utylizacji ich zwłok.

Ogólne **zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt**, w tym obowiązki posiadacza zwierząt, działania powiatowego lekarza weterynarii oraz regulacje dotyczące zapomogi i odszkodowania ze środków budżetu państwa dostępne są [tutaj](#).

Przepisy prawne

- [ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt](#)
- [rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt](#)
- [rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie zwalczania choroby pęcherzykowej świń](#)